Debreczen 1898. XXV. évfolyam 6. sz. Szombat, január 8.

Előfizetési árak:
Egész évre 10.— frt
Félévre 5.— „
Negyedévre 2.50 „
Egy hóra 1.— „
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap, vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Főpiacz, a városházzal szembe.

Hirdetések:
Egy hasábos petit soronkint 5 krjával számittatnak.

KÖNYV-TÁR

Vezér nélkül.

Irta: **Koncz Ákos.**

Debreczen, január 8.

Csak a napokban irtuk meg e helyen, hogy a függetlenségi párt lassu haldoklásából olyan temetkezés lesz, melyből nem lesz feltámadás sohasem.

Most igazolva látjuk ezen állitásunkat, midőn a székely rabonbán *Ugron* Gábor lemondva ábrándjairól sértődötten visszavonul a politikai élet mezejéről, lemondva a nyilvános szereplés dicsőségéről, csöndes mezei élet örömeivel pótolva fényes álmait.

Ugron Gábor eme visszalépése kegyetlen kritika a függetlenségi pártra. Ismételjük, hogy kegyetlen, mert kell-e nagyobb megalázás egy pártra, midőn a vezér megijedve a rendezetlen tábortól, nem látva semmi biztatót a győzelemre, hüvelyébe ereszti kardját és köny nélkül hagyja el katonáit, kik meg nem oszlott, de egyesült erővel egy daliás vezérrel élükön dicsőséges napokat láthattak volna.

A függetlegségi párt már évek óta bomlik s mint oldott kéve széthullóban van. Nem kellett már fergeteg, csak egy gyönge fuvalom, hogy végleg sirja széléhez jusson. És ezen haldoklása talán még huzódott volna rövidebb, hosszabb ideig, ha a vezér el nem dobja kezéből a zászlót, igy azonban vezér nélkül már csak névleg van meg a függetlenségi párt, de abból a régi erőből, mely valamikor félelmes volt, nem maradt meg semmi egyéb, csak „egy olykor-olykor kisérteties lánggal égő görög tüz.

A függetlenségi párton teljesedett az, amit már régen jövendőltek felőle, hogy *megeszi önmagát.* Hasonlit bukása azon tábor szerencsétlenségéhez, melyet nem az ellenség szór szét, hanem önmaga fegyverei által vesz el gonoszul.

Ugron Gábor, a nagy idealista félrevonult a romok elől. Nem akarta, hogy a düledezni kezdő épület őt is összetörje. Beteltek számitásai s ő meghajlott az események előtt, melyeknek bekövetkeztét ő már évekkel ezelőtt látta és jóslélekkel megjövendőlte.

Jóslata teljesült s a vezér, miután látta, hogy pártja nem az egységes politikai elveket követi, hanem minden fontosabb kérdésben széthuz, visszavonult ősei földére abban a reményben, hogy munkáját hálásabban fogja viszonozni a fekete föld, mint egykori pártja, melynek ifjukora legszebb éveit, férfikora tetterejét, eszének és szivének kincseit igazán önzetlenül feláldozta.

Ez a vezérnek termett férfiu jobb sorsot érdemelt volna, mert eszméiben meg volt az emelkedettség, nagyság és mélység egyiránt. Igazi parlamenti szónok, kinek csak azt róhatjuk fel hibául, hogy lelke forró tüzét nem tudta mérsékelni és haragvó szivéből valóságos lávafolyam tört elő, midőn politikai ellenfelei tetteit birálgatá eszének éles bonczolókésével.

Nagy és merész álmai voltak a székely rabonbánnak s valljuk meg ezen álmok szinesek és szépek voltak. De a nemzet, mely haladni, élni és növekedni akar, nem érheti be az álmokkal. Neki való kell. Biztos alap, melyre szilárd, erős épületet épithet, mely daczol a politikai élet viharaival s melyben egy szabad nemzet nyugalma biztositva van.

Ő nem értette meg nemzetét, a nemzet pedig nem követhette életveszély nélkül az ő izzó lelkének merész álmait, hímes reményeit.

Természetszerü és logikailag következtethető volt ezen ellentétből az ő *tragediája*, mely a saját pártjából való kilépése alkalmából befejezést nyert. És mint a tragikum hőse megérzi bukását, ugy a nagy székely is sejtette már szatmári beszéde elmondása

TÁRCZA.

Éva busul.

— Irta: **Ujlaki Antal.** —

Éva, színésznő. Lakik az első emeleten.

Liza, nyugalmazott tanitónő, lakik a földszinten.

Éva szép, fiatal nő; van már néhány tisztelője is. A lapok azt irják róla: Játéka fölülemelkedik a köznapiasság szinvonalán.

Liza, a bimbókoron tul, de a határozott vénülésen még innen, hogy az ő saját emlékalbumából idézzek: A remények birodalmában ég és föld között lebeg. Valamikor tömérdek tisztelője volt. Ezek a tanitványai és a tanitványainak a szülői voltak.

Évát mindennap meglepték a tisztelői. Virágokat, ajándékokat küldtek neki, vagy pedig személyesen jöttek.

De Lizát sohasem lepték meg a tisztelői, semmivel. Elfeledték.

Alkonyatkor mindketten az ablaknál ültek. Liza a földszinten, Éva pedig első emeleten. Ilyenkor egyedül voltak a sötét szobában. Lebámultak az utczára, vagy átnéztek a szomszéd házakba.

Odaát már világos volt minden ablak. Egyik ablaknál karosszékben ezüsthaju öregasszony ült. Körülötte édes arczu gyermekek hallgatták nagyanyó meséjét. Másik ablaknál fiatal menyecske várakozott. Nemsokára léptek kopogása hallatszott a burkolaton. Erős növésü, széles vállu férfi közeledett. Intett a menyecskének, aki keszkenőt lobogtatott feléje s örömében tapsolt. Nemsokára az ablaknál voltak mindketten, szorosan egymáshoz simulva.

Néhány perez mulva a másik ablaknál is változott a kép, bejött egy jókedvü ur és egy jókedvü fiatal asszony; megcsókolták először az ezüsthaju asszonyság kezét, azután összecsókolták a gyermekeket.

A két kép naponkint ismétlődött, kevés változatossággal. A változatosság az volt, hogy az ifju pár később egy falatnyi embert beczézgetett az ablaknál, egy csöpp fiut, aki az erős növésü, széles vállu urhoz képest valóságos Borsszem Jankó volt.

A másik ablaknál pedig megfogyatkoztak egygyel. Hiányzott onnan egy szép szőke fej: a legidősebb leányé, a ki férjhez ment, alig hogy kinőtt a kurta szoknyából.

A szomszédból leselkedő két nő sokszor látta ezt a szép szőke gyermeket az ablaknál borongani. Mikor a nap végigpásztázta fényével az átelleni ház ablakait, azon az egy ablakon, amelynél a szőke gyermek borongott, harmatgyöngyök csillogtak.

A szerelmes gyermek könnyeinek fátyolán nem vette észre a távolból feléje révedező bus szemeket; csak a töménetlen virágot látta az ablakban; a fényes fogatokat, a melyek mindennap délben egymásnak adták át a helyet a diva lakása előtt. Előkelő urak szálltak ki a fogatokból. Olyan előkelő urak, a kik előtt az ő atyja, vőlegénye és testvérei kalappéve mennek el. És ez a sok előkelő ur mind hajtott fővel járul a diva elé, akit kanári éneke ébreszt föl s aki reggelenkint virágillatban fürdik.

Milyen boldog lehet az a szinésznő.

Érdeklődni kezd Éva után. Megtudja, hogy szegény embernek a leánya. Szülei elhaltak régen. Egyetlen kis nővérét zárdában neveltette, messze idegen városban.

Uristen. milyen kegyetlen némelyik testvér! Ő boldogságban uszik, kis nővérét pedig kiszolgáltatja az Orsolya-szüzeknek.

*

Jön a vőlegény.

Kezében ibolyaszál; átadja a menyasszonyának, miután megcsókolja kezét és homlokát.

Ketten vannak a szobában.

Sokáig átölelve tartják egymást.

Tavaszi alkony csendes szellője sóhajtozza tele a világot. Az é g örökifju

alkalmából, hogy abból a virágból, amit ő a nemzet függetlenségének ravatalára szánt, jut a politikai életből távozónak is egy pár szál *fájvirág*.

És most midőn a vezér távozik belátva, hogy müködése meddő volt lehetetlen azt a kérdést fel nem vetnünk: mennyit használhatott volna ez az Istentől megáldott fényes elme a köznek, ha izzó lelkének hevét mérsékelni tudta volna? Igy azonban felemésztette önmagát, anélkül hogy müködésének maradandó alkotását láthatta volna. Lehet, hogy évek mulva ismét előjön erdélyi magányából a táborát elhagyó vezér. Lehet, hogy akkor mások gyülnek kibontott zászlója alá. Lehet, hogy pár évi magányos bölcselkedés meghüti forrongó vérét és ezüstös hajszálakkal — mérsékelve lelke merész vágyait — hatalmas erejével oda áll ismét azok sorába, kik a nagy küzdelmek közt megszerzett és kivivott alapokon épitgetik a haza boldogságát . . .

Az a kisded párt pedig, mely a rabonbán nevét viselte, el fog tünni a parlamenti élet küzdő teréről és *Ugron* Gábor ott erdélyi tusculanumában tapasztalni fogja, hogy: **loin des yeux loin du coeur,** *amit a szem nem lát, a szív hamar feled . . .*

— **A vita vége**. Tisza István gróf felszólalása után szavazott tegnap a képviselőház a provizórius törvényjavaslat harmadik pontja felett s ezzel az áldatlan harcz, melyet a függetlenségi párt az Ausztriához való viszonyunk törvényes szabályozása ellen inditott, véget ért. Aki elfogulatlanul nézi a kormány és pártjának magatartását a nehéz időben, föltétlen elismeréssel fog nekik adózni azért az önmegtagadással határos mérsékletért, melylyel a harcz hevében csak arra gondolt, hogy mentsen, a mi menthető. Nem a győzelem érzetével fogadjuk a harcz kimenetelét, mely a tegnapi szavazással meg van pecsételve, hanem az elégtétel tiszta örömével, hogy sem az ország érdekén, sem alkotmányunk teljességén a törvénynélküliség néhány napja, melyet a helyzet ránk kényszeritett, csorba nem esett. — A parlamentárizmus erős erkölcsi alapján nem is történhetett más, mint a mi történt. — A támadók önmaguk között meghasonolva; széjjel szórva, a védők pedig emelt öntudattal: a teljesitett kötelesség és a hazának tett szolgálat tudatában még csak egységesebbnek érzik a szolidaritásukat. Erre vallott a tegnapi szavazás, a melynek eredménye nemcsak tulnyomó többség, hanem az ellene szavazóknak szinte semmibe menő kisebbsége. Az ellenzéknek alig tiz-tizenkét embere jelent meg, hogy szavazatával pecsételje meg a vesztett vállalkozást.

—

— **Schönfeld b. táborszernagy halála**. A hadsereg egy hatalmas oszlopa dőlt ki: Schönfeld báró táborszernagy, a hadsereg főfelügyelője tegnap 71 éves korában meghalt. Vitézi tettekben gazdag volt élete, s a közös hadsereg szervezésében és vezetésében kiváló része volt. Egy félszázadnál tovább szolgálta hazáját és uralkodóját, ha kellett a harczmezőn s ha kellett a tanácsban s a hadsereg szelleme és harczképessége fejlesztésében, mint szervező és vezető talentum méltán megérdemelte nemcsak legfőbb hadurának teljes elismerését, de az egész hadsereg őszinte tiszteletét és rokonszenvét is. Nagy müveltségü, nagy gondolkozásu férfiu volt, a kit a katonai körökön kivül is nagyra becsült mindenki, a kivel érintkezett. A gyászban, mely halálával a hadsereget, érte osztoznak mindazok a kiknek hadseregünk dicsősége és annak fejlődése szivükön fekszik. Schönfeld tábornok, a ki a nyáron teljes egészségben ünnepelte meg 70-ik születésnapját, karácsony előtt nejével együtt Prágába utazott s ujévre jött haza Bécsbe. Már Prágában nagy fájdalmakról panaszkodott, melyeket egy antrax okozott neki. Másnap mütétnek vetette magát alá, a mely jól sikerült s az orvosok remélték, hogy a beteg hamarosan felépül. A napokban azonban ismét rosszabbra fordult az állapota, szivgyöngülés állt be, a mely azóta állandóan tartott. Az agg tábornok betegsége tegnapelőtt válságosra fordult s a király és az uralkodó család folyton tudakozódtak hogyléte felél, Tegnag teljes elgyengülés állott be s szenvedéseitől a halál váltotta meg.

A felpénz adómentessége.

Debreczen, január 8.

A közigazgatási birróság érdemleges tevékenységét egy oly nagy jelentőségü döntvénynyel kezdette meg, mely döntvényből, kifolyólag a debreczeni első takarékpénztár incidenséből, hazánk összes részvénytársulati vállalatainak fejlesztéséhez s igy egész közgazdasági életünk megelevenitéséhez jelentékenyen hozzájárulni van hivatva.

A részvény-felpénz adómentességének döntvényi kimondása bir ezzel a jelentőséggel; tudvalevőleg adózás alá vonatott ugyanis eddig részvénytőke felemelésnél az a része a befizetésnek, a mely a részvény névértékét meghaladta s rendszerint tartalék-alapba helyeztetett; az üzletadóra vonatkozó törvénynek e tekintetben hézagos rendelkezéseit, az

---

őre csupa fényes sugarakból koszorukat fon a fejük fölé.

A szomszédban, földszinten és az emeleten két nő leskelődik a függöny mögül. Két nő bánatos tekintete száll feléjük. Nem szólnak semmit, sem itt, sem ott.

— Csak sokára:

— Gabriella, minek gyujtotta még föl azt a lámpát, ugy sérti szemem az a nagy fény, — mondá Éva.

Gabriella mosolyog.

— Jönnek.

— Kik?

— Az ujságiró, a huszárhadnagy és a selyemkereskedő.

Éva még egyszer visszanéz a másik ablak felé, ahol, mint hiszi, boldogság országa van, de ekkor már semmit sem lát, a nap leáldozott, fellegek hömpölyögtek az égen; az utcza csunya sötét lett.

Reggel korán, épen a kanári madarait etette, midőn a hirtelen kinyillott ajtón mint valami riadt galamb beszállott a szomszéd ház szőke angyala. Ruhája ugy állott rajta, mint a szénaboglya. — Arcza és homloka égett a pirtól. Izgatottan beszélt:

— Ne mondja meg kérem senkinek, hogy itt voltam; vőlegényem nagyon derék ember, de én nem akarok férjhez menni, soha soha,

Hangja egyszerre felolvadt a gyönyörtől, midőn váratlan kipattant a gyermekkor régen őrzött titka.

— Szinésznő akarok lenni!

Éva hirtelen lerántotta a kalitka ajtaját, hogy ki ne szabaduljon a rabmadár; aztán kiegyenesedett, csak a fejét hajtotta meg kissé. Arcza merev volt, valamint a tekintete is.

— És mit mond a mamája?

— Nem tudja...

— Miért nem mondja meg neki?

— Nem merem.

— Lássa, én nekem meg nem volt mamám, a kivel közölhettem volna szándékom — szólt elmélázva a szinésznő.

Helyet mutatott a leánynak.

— Olyan nagy kedve van hozzá? Miért? És érez tehetséget?

— Oh nagyon nagy kedvem van hozzá. Miért? Magam sem tudnám megmondani, mi vonz oly ellenálhatatlanul önhöz és a pályájához. Van-e tehetségem? Nem tudom. De hát ön és mások mikor fiatal leányok voltak, honnan tudták meg, hogy tehetségük van. Szinésznőkké lettek és a tehetség kifejlett később. Tudja, a mi életünket meguntam. Nagyanyám fölnevelt hat gyermeket; a mamám pedig hetet... Istenem, mennyit szenvedtek és milyen keveset élveztek a világból. Én vagyok a legidősebb leány, megkértek, most rajtam a sor folytatni a nyomorúságukat... Oh, én félek; nincs bátorságom.

— És szeretik-e önt a nagyanyja és az anyja?

— Hogy szerettel-e? Hát még a szeretet sem lett volna meg? Akkor miért élnének szegények? Oh, nagyon szeretik őket, kisasszony, mi mindnyájan, akik a családhoz tartozunk; nagyon szeretjük és imádjuk őket... Ugy, amint csak embereket imádni lehet.

— És mondja csak gyermekem, — szeretik-e?

A leány félkézzel hátrasimitotta alig fésült dus haját s válvonogatva szólt:

— Szeretnek, szeretnek; azt nem mondhatom, hogy nem szeretnek. De aztán nincs is egyéb az életemben. Mióta menyasszony vagyok, még egyszer voltam a szinházban: bálban pedig egyszer sem. Nem telik, zsugorgatják a garast butorokra és párnákra... Virágot is ritkán kapok; tegnap egy ibolyát hozott, mult héten egy rezedát, három hét előtt pedig egy kis csokrot... De azért ugy csókolózik mint egy királyfi.

— Maga kis bolond! — kiáltott föl Éva és egyszerre olyan eleven lett, mint akár a szinpadon, jutalomjátékának leghatásosabb jelenetében, amikor érzi, hogy minden mozdulatának és minden kiejtett hangnak megvan a maga jelentősége. Ilyenkor egyetlen szó bukást vagy sikert jelenthet.

Ölbe ragadta a szőke gyermeket és

előbbi pénzügyi k. bíróság 30. számu döntvénye egésziti ki ez irányban s évek hosszu során át milliók és milliók vonattak ez alapon egy igazságosnak és méltányosnak alig mondható, tisztán tulzó, fiscalitási érdeksugalta megadóztatás alá.

Ismételten próbálták meg intézeteink, hogy e sulyos teher: a 10% adó alól ily esetekben meneküljenek; kisérleteiket sohasem koronázta siker; egyes intézeteknek ez irányban tett felebbezései formális adópolitikai tanulmányok; a birót, ha érezte is a kérelem jogosult voltát, kőtve tartotta a törvényerejü régi döntvény; az eddig érvényben állott döntvény megváltoztatására kellett tehát törekedni s a közigazgatási bíróság nem zárkózhatott el azon méltányos kérelem elől, hogy a döntvényt revizió alá vegye s az eljárásnak legszebb eredménye lett.

Nálunk, a hol a vállalkozásnak majdnem egyedüli formáját a részvénytársulatok képezik, s a magán vállalkozás tőkehiány folytán a legszükebb keretekben mozog, a szövetkezeti intézmény pedig csak igen lassan fejlődik: rendkivüli jelentőségü vivmánynak tekinthető e döntvény, melynek alapján ezutáni uj kibocsátásoknál a névértéken felül befolyt és tartalék alapba helyezett összeg üzletadó alá nem vonható.

Vállalataink produktivitását nem kis mértékben sujtotta eddig, ha a maguk erősbitésére uj részvénykibocsátásokat rendeztek, a 10%-os adó, mely tekintve, hogy alapját képezi, még különböző pót adóknak, az esetek legtöbbjében 16—18%-ot is meghaladt, vagyis a társaságot abba a helyzetbe hozta, hogy azon összegnek, mely többnyire csak az addigi bölcs üzletpolitikával gyüjtött, tartalékoknak, aequivalensét képezte, az uj részvények árában, $^1/_5$—$^1/_6$ részét adóra kellett befizetnie.

A döntvény a részvényesek befizetését „vagyonbetét“ természetével birónak ismeri el, már pedig mint ilyen üzletadó alapját nem képezheti; valamint nem képezheti üzletadó alapját például maga az eredeti részvények befizetése sem.

Igen érdekes összehasonlitást enged meg a mi döntvényünk a német és osztrák törvényhozás és bíróságok álláspontjával; Német országban döntvény alapján régadómentes a felülfizetett és tartalékba helyezett összegnek az a része, mely a régi részvényekre addig szerzett tartalékokkal egyenlő az ezt meghaladó, bár tartalékba helyezett összeg azonban adóköteles; ellenben az alig másfél éves osztrák törvény az üzletadóról egész határozottan adókötelesnek mondja az uj részvények utáni felpénzt.

Az országnak számtalan pénzintézete lévén, e kérdés által legközelebbről érintve, megmagyarázható az érdeklődés, melylyel a takarékpénztárnak a döntvény revizió iránti kérelmének eldöntését várták mi ime az összes hazai részvénytársulati vállalatokra teljes sikerrel és egyben jelentékeny anyagi haszonnal koronázódott meg.

A kérvény a takarékpénztár jeles ügyészének, Tüdős János dr. ügyvédnek egy bámulatosan finom distinctióval, rendkivül éles logikával, tiszta judiciummal és mély jogi érzékkel megalkotott elaborátuma, melynek a közgazdasági vivmány, annyi jeles, de hiába váló felebbezés után köszönhető.

A jog- és pénzügyi bizottság ülése.

Tegnap délután ülést tartott Debreczen sz. kir. város jog- és pénzügyi bizottsága, amelyen *Vecsey* Imre elnök, *Ábrahám* László t. főügyész, *Lengyel* Imre, *Nemes* Kálmán, *Kernhoffer* József, *Márk* Endre, *Koncz* Elek, *Komlóssy* Dezső, *Bechert* Manó, *Szántó* Győző, *Miskolczy* Jenő, *Nagy* Ferencz, dr. *Kemény* Mór, *Czégély* Ferencz, *Koszorus* Lajos biz. tagok és *Varga* Károly jegyző vettek részt.

Vecsey Imre elnök 3 órakor megnyitotta az ülést. Mindenekelőtt üdvözölte a bizottság tagjait az uj esztendő első ülésén, akiknek lankadhatatlan érdeklődése és munkakedve könnyiti meg a sikeres eredményt.

Lengyel Imre viszont a bizottság tagjainak őszinte szerencsekivánatait fejezte ki a bizottság erélyes és bölcs elnökének.

Megüresedett helyek.

Elnök ezután meleg szavakkal emlékezett meg *Berger* Henrik elhunyt bizottsági tagról; bejelentette továbbá, hogy *Szilágyi* Károly megszünvén virilis törvhat. biz. tag lenni, helye ebben a bizottságban is megüresedett.

Szabályellenes épitkezések a kertségekben.

A városi mérnöki hivatal beadványt intézett a tanácshoz amiatt, hogy a Csapó- és Homok-kertben számos szabályellenes épitkezés történt. A mezőrendőrség a tulajdonosokat megbüntette a szabályrendelet ellen elkövetett kihágás miatt és a szabályellenes épületek lebontását mondta ki a tulajdonosok saját költségére. Azonban több ilyen épület már tulajdonost cserélt több izben is, mások tulajdonosai pedig azt kérték, hogy egyetlen vagyonukat képező házukat hagyják meg. Nyilatkozatot adtak, hogy telekkönyvileg biztositják a várost, miszerint további épitkezést nem foganatositanak és ha az eltávolitás a város érdekében szükségessé válnék, ezért kártéritést nem fognak igényelni.

A tanács erre azt határozta, hogy ámbár a Csapó- és Homok-kertben állandó lakás emelhető, de 300 □-ölnél kisebb területre nem; ezek a tulajdonosok pedig ettől a szabálytól eltértek, a nyilatkozatot adott tulajdonosok kérelme teljesittessék, a többiek azonban a lebontásra utasitandók.

Ezt a határozatot a tanács véleményadás végett áttette a jog és pénzügyi bizottsághoz.

Nemes Kálmán ismerteti a kertségek abnormis helyzetét. Ötezer ember, nagyrészt munkás lakja a Csapó- és Homok-kertet, akiknek nincs közlekedési utjok, ugy, hogy életveszélylyel járnak. Tizenöt év óta önhatalmulag telepedtek oda szegényebb munkások. Azóta a két kert egész külvárossá fejlődött. Nyolcz év óta vannak terei, utczái de csak térképen, mert a tanács az uj utczavonalak kiépülésére nem gondolt. Nem magukra a lakosokra kell bizni, hogy az utczarendezéshez járuljanak, hanem a városra, mert ez a két kert már bel-telek.

Lengyel Imre is ezen a nézeten van, de hozzátette, hogy a többi kertekben is nagy mérveket öltött az épitkezés.

Márk Endre nem tartja helyén lévőnek, hogy a bizottság e tárgyban érdemleges határozatot hozzon, mert itt már *jogerőre emelkedett határozatról* van szó, amelyet ide visszahozni, hogy ujra bonczolgassák, veszedelem. A tanács felhivandó, hogy az évtizedes mulasztást pótolva, sürgősen hajtsa végre a szabályrendeletet, ugy, amint helyesnek tartja. A Homok- és Csapó-kert ki van mondva *belterületnek*, a szabályozás hát városi közérdek.

Ábrahám László rámutat arra, mily roppant nehézségekkel áll szemben a tanács ebben a kérdésben. Minden átmenetelnél vannak zavarok, ilyen esetekben a törvény is kiméletes. Inditványozza, hogy a bizottság érdemileg ne menjen bele a tárgyalásba, hanem az ügyet adja vissza a tanácsnak, hogy tekintettel az átmeneti nehézségekre, eltekintve a hozott határozatoktól, a méltányosság szempontjából

---

összecsókolta számtalanszor a fejét, miközben megveregette a leányka arczát.

— Maga vadgalamb, maga rosz, rosz gyermek.... Próbára akarja tenni vőlegényét, vagy gunyolni akar engem...

Mire a kis leány szinte beteges hangon kiáltott föl:

— De én nagyon komolyan beszéltem. Szinésznő akarok lenni.

Éva, miután kifáradt a kaczagásban és mert nem akarta megbántani a vendége érzékenységét: nagyon elkomolyodott, ismét merev lett az arcza, tekintete; hátradőlt és beszélni kezdett olyan hangon, mintha a multból szedegetné elő az emlékeit.

— Oh, én is ilyen voltam és most megtorolt a sors gyermekkorom hiszékeny ábrándjaiért. Van ékszerem, pénzem koszorum, virágom, barátom...

Különösen kaczagott.

— Látja naponkint azt a sok kocsit? Látja azt a sok urat? Valamennyi virágot hoz és mosolylyal lép a szobámba. Azt hiszi, a tisztelet hozza ide őket. Nem! Azért mernek idejönni, mert nem tisztelnek. Sokszor elgondolom, ha e sok virág helyett csak akadna egy fajankó, a ki jönne daróczban, becsületes nevet és rongyos karikagyürüt ajánlana, a lábaihoz tudnám magam vetni és azt mondanám: Rabszolgálója leszek. De az emberek azt hiszik, hogy a magamforma nő csak arra való, hogy csak pillanatokig rajongjanak érte. Milyen más volna, ha akadna egy férfi ki igy szólna Vagyok 25—26 vagy nem tudom én hány éves, de életem többi része a tied, sirig, a siron tul, tied örökre. Akkor én nem gondolnék arra, a mi nyomorult csillám arany vagy ezüst, vagy bármi más ékszer, vagy a mit a boltból, vagy bárhonnan pénzért vehetek, csak az örökkévaló szeretet és az élet egyetlen igaz hivatása lebegne szemem előt...és mennék az oltár elé akárkivel, ki igy szólna hozzám: Én szeretem önt, megszerzem mindennapra a konyha pénzt és a ruhára valót...

Az utolsó szavaknál már kimerülten hanyatlott hátra, izgalmában elfogyott a lélegzete és elakadt a hangja. De szeméből sürü köny tolult ki és mikor magához tért azt susogta:

— Siessen el innen...Felejtse el amit látott: a madaraimat, a selyem ruháimat, az ékszereimet...

És a kis szőke leány az ajtó felé menve zokogva igérte:

— Férjhez mék, de ne mondja senkinek, hogy itt voltam.

*

Másnap délután a földszinten és az első emeleten két lefüggönyzött ablaknál nézdegélte a két nő: Éva és Liza, hogy viszik esküvőre a szomszéd szőke kis leányát.

járjon el és az utczavonalak megállapitását sürgősen hajtsa végre.

Ehhez az inditványhoz ugy *Nemes* Kálmán, mint *Márk* Endre hozzájárultak, mely után azt a bizottság egyhangulag határozottá emelte.

Az ülés többi tárgyairól hirrovatunk emlékszik meg.

Szinház.

* **Sárga csikó**. Bokorugró viganóban, pruszlikban, egy ágra font hajjal jelent meg tegnap este a szinpadon a mi kedves vendégszereplő müvésznőnk: *Komáromy* Mariska és olyan igazándi Bakaj Erzsike volt, mintha ott született és nevelkedett volna a nádfödeles, bogárhátu házikók között, a falu ákáczfás, keskeny utczáiban. Kedvesen játszott, a dalaiban pedig benne volt a falu hangulata, költészete, a magyar leány vidám, üde szivének érzése, szerelme és játszi kedve. *Szathmáry* Árpádnak ismeretes, remek alakitása a pusztabiró. *Békési* (Csorba Laczi) szintén hangulatot keltett a dalaival, de a játékával is hatott. A szilaj vérü, de alapjában becsületes jó fiut hiven ábrázolta. Sikerült alakitást mutatott be *Haday Csorba* Márton szerepében. A drámai elemet sok erővel aknázta ki és őszinte tapsokat aratott. *Sziklay* jó alak volt a csárdás gazdában. *Bartha Bakaj* András játszotta igyekezettel. Ellenben *Fenyéri*, a drámai személyzet egyik oszlopa Boltos Iczike adta. Helyeseljük kiválóbb szinészeink ambicióját hogy az epizód szerepeket is éppen olyan lelkiismeretes gonddal játszák el, mint a nagyobb szerepeket. Különösen most, midőn a népszinmüirodalom a régi jó darabok helyett csak napi értéküeket termel, igan fontos, hogy a Csepreghy és Tóth Ede-féle darabokban a kisebb szerepeket is olyan szinészek játszák el, akik embereket hoznak a szinpadra és nem bábokat. Végül megemlitjük még, hogy *Margittai* Józsa tánczosnő a harmadik felvonás végén bravourosan lejtette el a csárdást.

* **A karzat és a rendőrség**. Nem első eset, hogy egyes előadások alkalmával a karzaton némelyek oly éktelen lármát s veszekedést idéznek elő, hogy odafent az előadásból semmit, vagy éppen nagyon keveset lehet hallani. A földszint s a páholyok közönsége bosszankodott s eleintén pisszegéssel adott kifejezést méltatlankodásának. Az utóbbi időben már zugolódni kezdett a közönség, mert, mint tegnap este is, még a csárdába sem illő veszekedést rögtönöztek egyesek a karzaton, ugy hogy az előadás teljesen élvezhetlenné vált. Tudtunkkal rendőrök vannak a karzaton, kiknek nem az a teendőjük, hogy az előadást nézzék, hanem kötelességük a felett őrködni, hogy az előadás meg ne zavartassék. Ha a rendőrség a perlekedőket érzékenyen megbirságolná, valószinüleg megszünnének a rakonczátlankodások és ugy a földszint, mint a karzat közönsége nyugodtan élvezhetné az előadásokat.

* **Gyöngyi marad.** A fővárosi közönség egyik kedvelt komikusáért, Gyöngyiért két szinház evtekedett s a Vigszinház győzött; miután Keglevich István kiflzette a Magyar Szinháznak a szerződésileg kikötött poenálét. Gyöngyi továbbra is a Vigszinház tagja marad.

* **L. Komáromy Mariska beteg**. Ma a déli órákban pótszinlapokat osztogattak a városban, a melyek azt a sajnálatos hirt közölték, hogy *L. Komáromy* Mariska beteg lett és e miatt a ma esti vendégszereplése elmarad és *Ninette* helyett a *Vasember* kerül szinre a czimszerepben Fenyérivel. — A müvésznő már tegnap gyöngélkedett és közvetlen az előadás előtt is olyan hevesen köhögött, félő volt, hogy hirtelen más darabot kell előrántani, de a kedves müvésznő az ő hálás közönsége iránti ragaszkodásból leküzdötte a betegséget és ugy dalolt és játszott, hogy sikerült is ezt elpalástolnia. Reméljük, hogy a hülés csak muló jellegü lesz és mihamarább üdvözölhetjük őt a szinpadon.

Gyászrovat.

— **Özvegy Bernáthfalvi Bernáth Vincéné,** született ábrahámi és szentgaáli *Falussy* Johanna elhunyt 76 éves korában. Az előkelő matronát kiterjedt, tekintélyes család gyászolja. Végtisztesség. tétele ma délután volt és a Gálos-petrii sirkertben helyezték örök nyugalomra.

— **Kis halott**. *Ujlaki* Henrik államvasuti mérnököt fájdalmas veszteség érte. Kis leánya *Boriska* tegnap elhunyt. A kedves kis halottat vasárnap temetik a budapesti Stefánia gyermekkórházból.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órakor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára irni, ha lehet porzó nélkül!

A Gönczy-egyesület „Otthon"-a Keresk. akadémia palotájában.

A m. kir. törvényszéknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra között, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyüjtőszekrényből a beadványok kivétetnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órakor, ünnepnapokon d. e. 11 órakor.

A debreczeni kir. járásbiróság szóbeli kereseteket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

Január 8. Jogász bál.

Február 1. Jogász és tisztviselőkör álarczos bálja.

—

A népkonyha.

Mikor láthatatlan kezek hócsillagokkal szórják tele az ablakokat, messziről jött kis madarak addig keringenek, forognak a ház tájéka körül, mig csőreikkel megkopogtatják az ablakok hideg üvegét, mintha azt mondanák:

— Adjatok, adjatok, amit Isten adott.

És a nehéz szárnyas ablakok kinyilnak és kicsi rózsás kacsók szórják párkányra a kenyérmorzsát.

A meleg szoba ölén pedig összedugják a fejüket a gyermekek és boldog örömmel nézik, hogy a jóllakott madarak mint röpülnek föl a magasságba, talán azért, hogy a felhők fölött szálló angyaloknak himnuszokat csicseregjenek az emberi szív örök jóságáról.

Az elhagyott, szegény emberek is ilyen madarak. A társadalomnak azok a szerény koldusai, akiket a nyomor, betegség megfosztott az erőtől és lehetőségtől, hogy a mindennapijukról gondoskodjanak. Nagy városokban, rejtett helyeken az éhinségnek hány megrázó drámája játszódik le. A koldulásnak is meg vannak a maga föltételei és és nem minden nyomorgó tud koldulni. A társadalom kötelessége enyhiteni a kenyértelen emberek kegyetlen helyzetén. Nagy szív kell ehhez a munkához, sokszor önfeláldozó emberszeretet. A hölgyek az ő gyönge vállukra vették a társadalomnak ezt a kötelességét és megfelelnek neki olyan eredménynyel, mely büszkeséggel tölti el a várost, melynek ilyen női vannak.

*

A népkonyha megnyitásáról a következő tudósitást vettük: A jótékony nőegylet — mint már irtuk — e hó 10 én hétfőn délben 12 órakor okvetlenül megnyitja a nyomorgók számára házi kezelésü népkonyháját a csapó-utczai kovácskaszárnyában. E körülményre ismételten felhivjuk, ugy a szegények, mint a nemes keblü emberbarátok figyelmét. A kiknek a népkonyha jótéteményeiben (részben ingyenes, részben 10 kros ebéd) részesülni óhajtó igazi szegényekről tudomásuk van, már az első ebédre holnap az az vasárnap délig minden esetre jelentsék be azokat a Péterfián: Veresné *Szathmáry* Teréznél, a csapó-utczán gr. *Kornizs* Zsigmondnénál, a Kossuth-utczán *Szabó* Kálmánnénál és dr. *Balkányi* Miklósnénál, a Szent-Annán *Varga Dalmy* Teréznél és *Brunner* Edénél, a Kis-Várad-utczán *Béressy* Sámuelnénél 2085. sz. emelet), a kis-mester-utczán *Jablonczay* Kálmánnénál. A népkonyhára természetbeni adományokat szivesen kér és fogad a nőegyleti elnökség.

— **Kinevezés.** *Degenfeld* József gróf főispán *Vetéssy* Béla tiszteletbeli rendőrfogalmazét rendőrfogalmazónak kinevezte s szolgálattételre a katonai ügyosztályhoz. osztotta be.

— **Hangverseny.** Vasárnap délután a Margit-fürdő dísztermében a 39. gyalogezred játsza a következő müsort: 1. Silhonetten P. fr. Cherotól. 2. „Vigjáték" nyitány Keller B.-tól. 3. Bohócz dalos, keringő Andrétól. 4. Magyar változatok kürtre Ekhardtól. Szünet. 5. Nyitány, „Stradella" dalmüből Flotowtól. 6. a) A menny a földön dal kürtre Neumanntól. b) „Szájharmonika" egyveleg Komzaktól. 7. „Mars album" Potpourri Komzaktól. 8. Polka fr. Sohneidertől. Kezdete délután 4 órakor, vége este 6 órakor.

— **Az orvos-gyógyszerész egylet felolvasása**. Az orvos-gyógyszerész egylet holnap tartja meg a városháza nagytanács termében harmadik népszerü felolvasását, mely alkolommal dr. *Altmann* Béla és dr. *Burger* Péter olvasnak fel. Mindkét felolvasás tárgya érdekességénél fogva megérdemli, hogy nagy közönség hallgassa végig.

— **Megyei közig. bizottsági ülés.** Hajduvármegye közigazgatási bizottsága e hó 10-én hétfőn, gróf Dégenfeld József főispán elnöklete alatt ülést tart.

— **Betegsegélyző pénztárak vizsgálata.** *Boldizsár* Kálmán dr. t. rendőrkapitány, az iparügyosztály vezetője *Kondor* Kálmán számvevő közbenjöttével megvizsgálta a város területén levő összes betegsegélyző pénztárakat. A vizsgálat két napig tartott. A betegsegélyző pénztárak vezetése teljesen kifogástalan.

— **Aszfalt Várad-utczán.** Nagyvárad-utcza külső részének házbirtokosai aszfalt gyalogjáró épitéséért folyamodtak, megajánlván maguk részéről a szabályzatszerü fele-költséget. A jog- és pénzügyi bizottság pártolja ezen mozgalmat s javasolja, hogy a várost terhelő 1139 frt 94 kr épitési költségről az 1899. évi rendkivüli költségvetésben gondoskodjék a közgyülés.

— **Iparosok bálja.** Az „Iparos-kör" bálrendező bizottsága megalakult és a tánczvigalom megtartása az „Arany Bika" szálloda dísztermében, február 6-ra tüzetett ki.

— **Uj polgár.** A jog- és pénzügyi bizottság tegnapi üléséből Nagy Sándort, aki debreczeni születésü, az okleveles polgárok közé fölvételre ajánlja.

— **A beköltözöttek.** Debreczen folyton emelkedő élénksége és forgalma évről-évre nagyobb számban vonzta a városba az idegeneket. Mint a hatóságtól értesülünk az elmult év utolsó negyedében a városban *kilenczvenhárom.* idegen telepedett meg.

— **Hálás köszönet.** A következő sorok közlésére kérettünk föl: *Igyártó* Sándorné, született *Marosán* Erzsébet urnő, mint már a mult évben, ugy most is 35 különféle ruhadarabot küldött az ispotályi iskolába járó szegény fiutanulóink számára való kiosztás végett. A midőn ezért ő nagyságának hálás köszönetemet fejezem ki ez uton addig is, mig ezt egyházunk elöljárósága is megtehetné, örömmel teszek tanuságot arról az örömről és boldogságról, amelyet e nemesen érző urnő őnagyságának jó szive, szegény, didergő gyermekeinknek szerzett. Nincs a világon értékesebb gyémánt, mint azoknak az ártatlan, de sok szükséget látó gyermekeknek öröm és hála könnycseppjei! *Mitrovics* Gyula, iskolaszéki elnök.

— **Szabadlábon.** Emlitettük, hogy *Sóvágó* Jánost a böszörményi csendőrség letartóztatta. A többször gyanusitott egyént elvitték Nyiregyházára, a hol vizsgálati fogságba jutott, de a védője felebbezésére hamarosan szabadlábra helyezték. — A nyiregyházi és a hajdu-dorogi betörésekért tehát most más irányban nyomoz a csendőrség, de a nyomozásnak eddig még nincs meg a kivánt eredménye.

— **Lapárverezés.** A Jogász és tisztviselői kör általi a f. évre megrendelt nagyszámu napi és hetilapok f. hó 9-én vasárnap d. u. 5 órakor fognak a kör helyiségében elárvereztetni.

— **Kevés a pénz.** Ez a szomoru valóság bölcs mérsékletre, soksor pedig szük markuságra is kényszeriti a várost, mikor segélyre szorult intézmények vagy társadalmi mozgalmak kopogtatnak a városháza ajtajain. Igy történt tegnap is. A tiszántuli ev. ref. egyházkerület közelebb 2000 frtra kérte fölemeltetni azt az évi segélyt, a melyet a főiskolai nyilvános olvasóterem kapott eddig a várostól. E kérelmet azzal indokolta, hogy másként nem képes megfelelni a közönség, a nyilvánossági jelleg követelményeinek ezen közhasznu intézmény. A jog és pénzügyi bizottság kijelentette, hogy az eddigi 300 frtnál többel a sokféleképen megterhelt házi pénztár nem támogathatja a nyilvános olvasótermet. Ugyanezen érveléssel utasitotta el a bizottság a vendéglősök, kávések Debreczenben tartandó országos kongresszusa előkészitő bizottságának kérelmét is, a mely 600 forintért folyamodott.

— **Falopás.** Falopás miatt két szegény asszony került a rendőrség elé: László Eszti és Csiki Julis. Megunták a fagyoskodást az inséges kis otthonukban és lopott fánál akarták felmelegedni. Elmentek a vasut környékére, onnan akarták elhozni a fát, de a rendőrök rajtacsipték őket.

— **Váltóhamisitó asszony.** A debreczeni bankoknál hosszabb idő óta számitoltatott le váltókat *Suba* János házmester felesége. A váltó lejáratok a mult héten voltak s a bank a mikor a kezeseket fizetésre felszólitotta, azok kijelentették, hogy az aláirásukat hamisitották. — A bankok jelentést tettek a biróságnak, s a vizsgálóbiró maga elé idéztette Suba Jánosnét s mindjárt az első kihallgatás után le is tartóztatta.

x **„Éljen soká!“** ez a mottója egy képnek, mely utczai falragaszokon, kereskedőink kirakataiban, családi naptárakban és hirlapi hirdetéseken látható s eredetiségével általános feltünést kelt. Az ismert Kathreiner czég ajánlja az ő maláta-kávéját ezzel a képpel, melynek gyönyörü kivitele egyszersmind bizonyság arra is, mily nagy lendületet vettek e részben a reklámok s nevezetesen az évek hosszu sora óta megjelenő Kathreiner-féle hirdetések mily nagy mérvben emeli becsüket. Az itt látható kép is elsőrendü müvész ecsetjéből való. A rajta lévő kis baba bizonyára megfigyelte, midőn a papája egy családi estélyen poharat emelt, hogy egy vendéget vagy családtagot felköszöntsön. „Éljen soká!“ A tiszta öröm és őszinte ragaszkodásnak eme szép megnyilatkozása hatott az ő fogékony kedélyére s emlékébe véső dött. S a gyermekek sajátszerü utánzási hajlamánál fogva, mely mindig megtalálja csapongó érzelmeik tolmácsolására a találó kifejezést, ő is köszönti a nénikéjétől hozott reggeli kávét. Ez pedig nem egyéb, mint a kedves Kathreiner, mely neki oly jól esik, oly kitünően izlik, mely az ő csontocskáit, gömbölyü karjait erősiti, orczácskáit üdévé varázsolja. És amint a telt csészét szájához viszi, megelégedésének és a kitörő örömének a papájától hallott „Éljen“-ben ád kifejezést, melyet nénikéje felé kiált. A kis babának tetszésnyilvánitását és az idősebb nővér fesztelen s mindamellett oly kedves kaczagását, melyre a kicsike üde kiáltása fakasztotta, a müvész igen szerencsésen juttatta kifejezésre. A nénike is régóta élvezi az egész családdal egyetemben a Kathreiner-féle Kneipp malátakávét, mely oly kitünően egyesiti magában a maláta nak egészségi szempontból megbecsülhetetlen sajátságait a megszokott, kellemes és kedvelt kávéizzel. Minél tovább szemléli az ember a gyönyörü gyermekcsoportozatot, annál kedvesebb és kellemesebb benyomást tesz. Az általánosan kedvelt Kathreiner-féle maláta-kávénak jobb ajánló levelet igazán nem lehetett volna találni, az itt látható valódi müvészi kivitelü képnél.

Törvényszék.

* **A főügyész helyettesi állás.** *Pongrácz* Jenő főügyész-helyettesnek főügyészszé történt kinevezésével megürült főügyészhelyettesi állást egyelőre nem töltik be. Mint teljesen megbizható forrásból értesülünk, az állást hosszabb ideig betöltetlenül hagyják s csak azután nevezik ki az állásra az ügyészi kar egyik érdemes tagját.

* **Az uj főügyész üdvözlése.** *Pongrácz* Jenőt, kit e hó elején nevezett ki a király főügyészszé, holnap délelőtt ügyésztárrai üdvözölni fogják. A tábla kerületébe tartozó törvényszékek ügyészei s alügyészei *Lázár* Kálmán nyiregyházai ügyész vezetése alatt d. e. 9 órakor tisztelegnek az uj főügyésznél. Délben pedig az ügyészi kar bankettet is rendez Pongrácz Jenő tiszteletére.

* **Érdekes statisztika.** A debreczeni ügyészség fogháza forgalmáról érdekes satisztikát kaptunk. A kimutatás szerint a mult évben a fogházban összesen 824 fogoly volt elzárva. Sulyosabb bünténnyért a törvényszék elitélt tizenhat embert. Az illavai fegyházba szállitották a következőket: Német Sándort gyilkosság miatt, Sőrés Gergelyt gyilkosság miatt, Nyári Józsefet gyilkosság miatt. Mind a három gyilkost a törvényszék életfogytiglani fegyházbüntetéssel sujtotta. Illavára szállitották még Bagonya Mártont, kit emberölésért 11 évi fegyházra és Bácsi Sándort ugyancsak emberölésért 10 évi fegyházra itélt a törvényszék A mária-nostrai fegyházba szállitottak öt nőt, kik között Farkas Sándorné kapott legsulyosabb büntetést, 5 évi fegyfegyházat. A szamosujvári fegyház lakói lettek nyolczan, közöttük Szilágyi Gábor 4 évig, Ábori Bálint rablásért 5 évig és Dávid József rablásért 5 évig. Váczra szállitották Domokos Istvánt 6 évre, Papp Mihályt 4 évre és még két, lopásért elitélt fegyenczet. A szegedi kerületi csillagbörtönnek három lakót adott a debreczeni fogház. Ezek közül legérdekesebb alak *Nagy* Sándor, aki még a régi rablóvilágnak is rettegett alakja volt. Rózsa Sándor hajdani czimborája, a 65 éves Nagy Sándor élete javarészét, — huszonnégy évet töltött már el a fegyházban s a debreczeni törvényszék a mult évben elkövetett lólopásáiért hét évi és négy havi bortönre itélte. A budapesti kerületi gyüjtőfogházba három rabot szállitottak, Strik András 5 évig marad lakója a fogháznak. A nagykárolyi fiók fogházba helyszüke miatt 29 foglyot szállitottak el jelenleg a fogház nagyobb büntetéssel sujtott lakói, kiknek itélete a felsőbb fórumoktól még nem nyertek megerősitést a következők: *Habutzki* Györgyné életfogytiglani fegyházra itélve, O. Varga Julis a zsebtolvajok királynaje 10 évi fegyház, Balog Péter 7 évi fegyház, Koncz Tamás 6 évi fegyház, és Goldberger Mór 4 évi fegyház. A fogház legfiatalabb elitéltje Sári Etelka. A 16 éves leány már négy izben volt bezárvá tolvajlásért s ujabban a törvényszék két és fél évi fegyházra itélte. A gólya és a nagy kaszás is látogatást tett a fogházban. Két születés és két halálozás történt. A foglyok száma jelenleg 115.

Táviratok.

— *A Debreczeni Ellenőr* saját tudósitójától. —

Az osztrák egyezkedés.

Budapest, január 8. A „Prger Abendblatt“ a következő közleményt teszi közzé: Az utolsó napokban egy bizottság felhivta a német községeket, hogy követeljenek védelmet Wolf képviselő számára, akit, a mint Gregor dr. Lippert dr. tartományi bizottsági tagnak állitólag mondotta, meg gyilkolnak, mihelyest, a cseh tartomány gyülés termébe lép, Csehország minden német községéből e hó 7-től kezdve legalább egy ember tartózkodjék állandóan Prágában, hogy részt vehessen a képviselők biztonsága érdekében teendő intézkedések megbeszélésében. Egy birtokunkban lévő levél szerint azonban Gregor dr. határozottan kijelenti, hogy sem komolyan, sem tréfából nem tette az emlitett nyilatkozatott és mivel Lippert dr. is a leghatározottabban állitja, hogy Gregornek ilyen fajta nyilatkozatát sohasem terjesztette, a német közvéleményt ez egyszer valaki felelőtlen módon tévutra vezette.

Ugyanaz a lap a következő teplitzi tudósitást teszi közzé: A mi községi képviselőnkhöz is érkezett felhivás, hogy követeljük a tartománygyülésnek Prágából való elhelyezését, mert ott Wolf képviselő élete veszélyeztetve van. Ilyen nyilatkozatot tett volna — a mint beszélik Gregor dr. képviselő. Ami községtanácsunk nem látta magát indittatva, hogy Wolf képviselő biztonságáért jobban aggódjék és nem vetet ügyet erre a Karbitzból kiinduló agitaczióra.

Leleplezések Esterházyról.

Budapest, január 8. Párisból irják: A hadbiróság tárgyalásait, melyek hétfőn indulnak meg, tegnap a Siécle néhány leleplezése előzi meg, mely szerint kiderült, hogy Esterházy már régebben több kémkedési ügybe volt keveredve, mit arra használt fel, hogy egy tábornokot megzsaroljon. Németország ünnepélyesen kijelentette, hogy Dreyfus-szal soha semmi összeköttetésben nem volt, de már Esterházyra nézve ezt nem jelentette ki és Picquard ezredes már 1896-ban konstatálta, hogy Esterházy német katonai kémekkel ismételten folytatott tárgyalásokat.

Véres kardpárbaj.

Budapest, január 8. Santelli vivóteremben délután Augustó Carni trieszti kereskedő és Gins Menass a trieszti biztositó társaság titkára sulyos feltételek mellett megverekedtek. Menass sulyosan megsebesült, ellenfele könnyebb vágást kapott. A párbajozók tisztára e duellumért jöttek Pestre. Triesztben ugyanis párbajukat egy izben már megakadályozták és azóta folyton szemmel tartották őket.

Szerencsétlenség a bányában.

Budapest, jan. 8. Reichenauból jelentik: Mischkowski János, a reichenaui szénbányamüvek bányaigazgatója, midőn a Johannessecheből a felhuzó kocsival a föld felszinére jutott, a szerencsétlen véletlen következtében beleütötte fejét egy gerendába és a 43 m. mély tárnába lezuhant és alaktalan tömegben terült el.

Hohenlohe beteg.

Budapest, január 8. A „Nordd. Allg. Ztg“ szerint a birodalmi kancellár ma a lakásán terjesztette elő jelentéseit Vilmos császárnak.

Anglia és Japán.

Budapest, jan. 8. A Havas ügynökség jelenti: Illetékes forrásból alaptalannak jelentik ki azt a hirt, hogy Anglia és Japán szerződést kötött volna. A japán diplomaczia tartózkodó magatartást tanusit a miből azt lehet következtetni, hogy sulyt helyez arra, hogy minden hatalommal egyforma barátságos viszonyt tartson fenn.

A németek utja.

Budapest, január 8. A német hajóraj ma délelőtt 9 órakor a „Scont“ angol czirkáló a vár üdvlövései mellett haladt át a csatorna torkolatánál.

Schönfeld báró halála.

Budapest, január 8. Schönfeld báró táborszernagy özvegyének részvétüket fejezték ki: Ő felsége, Ottó főherczeg és Frigyes főherczegek és Mária Terézia főherczegnő.

Meggyilkolt katona.

Budapest, január 8. Ma hajnalban a Vörösvári uton levő Remetehegy aljában épült katonai fiók-kórház őrszemnél egy Böhm nevü 32 éves bakát megtámadta négy férfi és agyba-főbe verte. A baka használta fegyverét is, az egyik támadót meg is sebezte, de ezek elmenekültek. A bakát reggel a töltésnél vérbefagyva, eszméletlenül találták. Most a kórházba haldoklik. A támadókat, akik valószinüleg lopni akartak, a fővárosi rendőrség keresi.

A bün halottjai.

Hódmezővásárhely nem ért még meg oly igazgalmas napokat, mint a maiak. Alig néhány napja, hogy Baksa polgármester a városi pénztár vizsgálata aikalmával 6515 forintnyi hiányt konstatált s tegnap ismét két sikkasztó tisztviselő évek óta üzött manipulácziójáról rántotta le a leplet.

Az ujabb szigoru vizsgálatot a polgármester részéről éppen a városi pénztárban észlelt sikkasztások tették szükségessé. A polgármester most kiterjesztette figyelmét mindama tisztviselőkre, kik pénzkezeléssel voltak megbizva.

Baksa polgármester tegnap délután egész váratlanul megjelent Póka László első alkapitány hivatalában. Póka, mint kihágási biró, a birságpénzeket kezelte s Baksa polgármester mindenekelőtt a birságpénzekről szóló számadásokat és kimutatásokat vette vizsgálat alá. A megejtett vizsgálat a legképtelenebb rendetlenségeket konstatálta. Póka nem tudott kellő felvilágositásokat adni.

Hogy az ügy tisztáztassék, a polgármester elrendelte néhány magánfél megidézését, a kiktől a birságpénzekre vonatkozólag óhajtott felvilágositást nyerni.

Előrelátható volt, hogy e konfrontálások kétségtelenül befogják igazolni Póka bünösségét. Az alkapitány azonban nem várta be az eredményt.

Póka László ma reggel, mielőtt hivatalába ment volna, agyonlőtte magát.

A hir villámgyorsan terjedt el a városban.

Mikor Gosztonyi rendőrfogalmazó Póka öngyilkosságáról értesült, szintén agyonlőtte magát.

Az a pisztolylövés, mely az életét kioltotta, bizonyságot tett az ő bünössége mellett is. A megejtett vizsgálat alkalmával ugyanis kiderült, hogy Gosztonyi szintén sikkasztott s ezt a járlatok jegyzőkönyveinek hamisitásaival igyekezett leplezni.

A városban óriási az izgatottság s általános a panasz az ellenőrzés hiányossága miatt. Azt hiszik, hogy a vizsgálatokat tovább fogják folytatni s nem lehetetlen, hogy ujabb rendetlenségek nyomára akadnak.

Debreczeni városi szinház.

Folyó szám 98. **Páratlan bérlet 79. sz.**

Szombaton, 1898. évi január hó 8-án:

Vasember.

Szinmü.

—

Holnap vasárnap, 1898. évi jan. 9-én, két előadás:
Délután három órakor félhelyárakkal:

A virágcsata.

Verő Gy. kedvelt operetteje 3 felvonásban.

—

Este 7 órakor rendes helyárakkal:

L. Komáromy M. vendégjátékául, b.-szünetben.

Éjjel az erdőn.

Népies szinmü dalokkal 3 felvonásban.

Szerkesztői üzenet.

G. L. Hajdúhöszörmény. Elintéztük.

Alexy Nagyvárad. A napokban sorra kerül.

Nagy-D. Budapest. Rajta ugy mint eddig, a szerkesztőség a jó kivánatokat szivből viszonozza.

Kiadó és laptulajdonos:
Csokonai nyomda- és kiadó- részvénytársaság.
Felelős szerkesztő: **Koncz Ákos.**
Főmunkatárs: **Ujlaki Antal.**

Uj találmány! Urak figyelmébe!
Szabadalmazva az összes államokban.
Kártyajáték-számjelző tábla
Kávések és kaszinók figyelmébe!

A kártyajáték-számjelző tábla 12 négyszög czm. nagyságu, emaillirozott, csinos kiállitásu. Pótolja a krétát, mely a kártyát rongálja és a kezet piszkitja. Könnyen kezelhető. Tarti és Piquet-játék kedvelők kérjék kávéházban, kaszinókban a kártyajáték-számjelző táblát. A kártyajáték-számjelző tábla megóvja a ruhát is a bepiszkitástól. „Illusztrált prospektust dijmenteseu küldök.“ Két darab az az egy pár kártyajáték-számjelző tábla ára 3 frt használati utasitással együtt. — Csomagolás 10 kr. — Megrendelések a pénz előleges beküldése vagy utánvét mellett eszközöltetnek.

Nagy István

a szab. kártyajáték-számjelző tábla föltalálója és elárusitója,

Budapest, VII. Csömöri-ut 69. szám.

Főraktár Budapesten: **Kertész Tódornál** Kristóftér. — Vidéki elárusitásra főraktáros kerestetik.

A legfinomabb egészségtani
párisi-gummiárukat
ajánl gyógyászati és sebészeti czélokra, az 1866 ik év óta fennálló gummiáru-gyár
Schmeidler J. N.
cs. és kir. udvari szállitó
Bécs, VII. Stiftgasse No. 19.
Árjegyzék ingyen. Küldemény titoktartás mellett. 1011

BUTOR Alapittatott 1835.
Bécs, I. Kärntnerstrasse 32. A.
asztalos, kárpitos és diszitő
legolcsóbb árak. 917
Képes butoralbum 30 kr. bélyegekben kapható **FRANK**

Csak fiatal embereket
érdekelhet tudni, hogy a
párisi Dr. BOITON
Injectio Orientál
már néhány napi használat után elmulasztja még a legrégibb bántalmakat is, fölösleges tehát **santal olaj** vagy **copaiva balzsammal** kisérletezni, mert ezek csak a gyomrot rontják és a bajt nem gyógyitják meg.
1 üveg Boiton Injectio ára 1 forint.
Magyarországi főraktár:
Zoltán Béla gyógyszertára Budapest,
V., Nagykorona-u. 23. (Széchényi-tér sarkán.)
Kapható minden nagyobb gyógyszertárban.
Postai megrendelések czime:
Zoltán gyógyszertár Budapest.

Egészségtani

Gummi-különlegességek stb.

Valódi angol, amerikai és franczia.

Tuczatonként

—.80. 1.— 2.— 3.— 4.—8 forintig.

Angol-amerikai

gummiáru üzlet

Bécs, I. Herrengasse 4.

Küldemény titoktartás mellett.

A Tóby örökösök közös tulajdonát tevő következő ingatlanok, u. m.:

1. A debreczeni 2477. sz. tjkvben foglalt 1783. sorszámu ház utáni, mintegy 12 hold **ondódi föld.**
2. Az ugyanazon számu tjkvben foglalt, mintegy 18 hold tanyaépületekkel ellátott **ujösztásu föld.**
3. Az ugyanezen és a 3729. számu tjkvben foglalt s pajtával ellátott, mintegy 2000 négyszög öl területü **postakerti szöllő.**
4. A h.-böszörményi 13787. számu tjkvben foglalt, mintegy 78 hold tagositott **rétl föld,** és
5. A h.-böszörményi 41. sz. tjkvben foglalt pajta és pinczével ellátott **homokkerti szöllő**

eladók.

Értekezhetni Debreczenben, az örökösök megbizottja: **Dr. Megyery Pál** ügyvéddel, Széchenyi-uteza 1778. sz. alatt 1181—0—3

Mühely áthelyezés.

Van szerencsém a nagyérdemü közönséget tudatni, hogy

lakatos mühelyemet

Darabos-utczai 987. számu háztól **Péterfia 965. szám alatt** levő házhoz

helyeztem át,

ahol a mai kornak megfelelő mühelyt épittettem és rendeztem be.

Ezuttal megköszönve a nagyérdemü közönség pártfogását, továbbra is becses figyelmébe ajánlva magamat vagyok

tisztelettel

PIROS BÉLA.

Igen alkalmas az utazásokon.
Rövid használat után nélkülözhetlen.
Egészségügyi hatóságtól megvizsgálva.
(Bizonyitvány kelt Bécsben 1897. jul. hó 3-án.)

Szarg's **Kalodont** ja

legjobb és legolcsóbb 1054—24—4

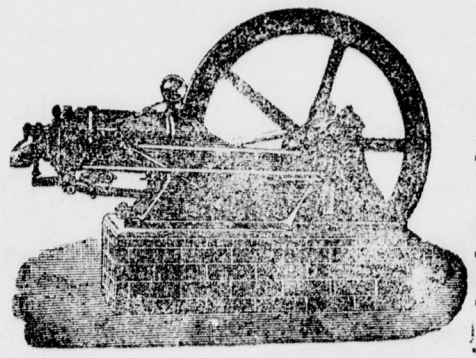
fogtisztitó-szer.

A száj kiöblitése csupán fog- vagy szájvizzel nem elégséges a fogak tisztitására. Ehhez felette szükséges valamiféle **fogtisztitó szer** használata.

Mindenütt kapható.

Torontáli helyi érdekü vasutak

gépgyári osztálya Nagy-Becskerek.

Különleges gyártmányok:

Gáz-, petróleum-, benzin-motorok és benzin-locomobilek.

Modern berendezésü vas- és fémöntöde. A gépészeti szakmába vágó mindennemü javitások szakszerü és utányos kivitele.

Főképviseletek és rak árak:

Budapest, V. Kálmán-utcza 16. sz. Kolozsvár, Szentlélek-utcza 4. sz.

a hol motoraink üzemben is megtekinthetők.

KWIZDA FERENCZ JÁNOS

4 arany, 18 ezüst érem, 80 tiszteleti és elismerő okirat!

Kwizda restitutió fluidja

cs. kir. szab. lómosó-viz.

Egy palaczk ára 1 frt 40 kr.

Kwizda Korneuburgi állat táp-pora

állatgyógyászati diaetetikus szer lovak, szarvasmarhák és juhok számára

egy katulya ára 70 kr., fél katulya ára 35 kr.

Kwizda patakenócse repedező és törékeny paták megóvására 1 doboz (400 gr.) 1 frt 25 kr.

Kwizda pataragasztója mesterséges patakörom 1 rud 80 kr.

Kwizda-féle nyereg-szappan 1 doboz 1 frt.

Cs. és kir. szab. magyar és román kir. udvari szállító

KWIZDA

szabadalm. csülökvédő kötői gummiból.

A szab. csülökvédők szürke, fekete, barna és fehér szinben 4 nagyságban készülnek és pedig jobb és bal lábak számára.

Védőkül a-tól b-ig mérve alábbi méretekhez illik:

20—22 cm.-re az 1. számu | 24—27 cm.-re a 3. számu
22—24 „ a 2. „ | 27—30 „ a 4. „

A szab. csülökvédők ára: szürke szinben drbkint az 1. sz. 2 frt 50 kr., — a 2. sz. 3 frt 70 kr., — a 3. sz. 2 frt 90 kr. — a 4. sz. 3 frt 30 kr. A fekete, barna és fehér csülökvédők ára minden nagyságnál 20 krral magasabb mint a szürkéé.

III.

Kerületi gyógyszertár Korneuburgban, Bécs mellett.

Alapittatott 1853-ban

Képes árlap a Kwizda-féle szab. gummi lóláb védőeszközökről ingyen és bérmentve.

Naponkinti postai küldés a főraktárból:

a kerületi gyógyszertárból Korneuburgban.

Meghivás.

„Hajdumegyei takarékpénztár"

1898. január hó 23-án délelőtt 10 órakor Hajdu-Szoboszlón saját helyiségében

rendes közgyülést

tart, melyre a részvényesek tisztelettel meghivatnak.

Tárgyak:

1. Az 1897. évi zárszámadás, mérleg, igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentés, a nyereség felosztására vonatkozó javaslat és a felmentvény megadása.
2. Inditvány az alapszabályok 5 §. l) bekezdésének módositására.
3. Az elősorolt tárgyakkal összefüggésben levő, a közgyülés előtt legalább három nappal az igazgatósághoz beadott inditványok.
4. A felügyelő-bizottság megbizatási ideje lejárván, uj választás eszközlése.

A mérleg és az összes számadások, az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentésével, folyó hó 8-tól kezdve az intézet helyiségében, hivatalos órák alatt megtekinthetők. — Figyelmeztetnek a t. részvényesek, hogy az alapszabályok értelmében a közgyülésen csak azon részvényesek gyakorolhatják az őket megillető jogokat, a kik részvényüket a le nem járt szelvényekkel, a közgyülés előtt három nappal a társulat vagy a fióktelepek pénztáránál letéteményezik. 29—3—1

Kelt Hajdu-Szoboszlón, 1898. január 1-én.

Az igazgatóság.

Wannieck Frigyes és Társa

gépgyára, vas és **rézöntődéje**

Brünnben (Morvaország).

Ajánlja 1041 52—14

gőztégla és cementtelepek

tejes berendezését.

Állandó kiállitás téglagépekben.

Képes árjegyzék ingyen.

Több mint 900 telep berendezve.

RONCEGNO

legerősebb természetes

arzénikus és vastartalmu ásványviz

a legelső orvosi tekintélyek által ajánlva és használandó orvosi utasitás szerint:

Anämia, chlorose, bőr-, ideg- és női bajoknál, mocsárláz stb.

Az ivó-kura egész éven át használ atik.

Raktárak minden ásványvizkereskedésben és gyógyszertárban. 208—3—98

Hideg és nedvesség ellen a legjobb védelem a világ-hirü

katonatiszti lópokróczaim,

melyek gazdák, lótulajdonosok és tisztartóktól stb. mint meleg, kitartó és eltörlhetlen, igy tehát a legjobb **lópokróczoknak** elismerve vannak. Lópokróczaim nagyon hajlékonyak, ezért mint meleg **ágypokróczok** is használhatók. Ezek jó nagyok élénk csik és galanddal vannak ellátva. Ára **A.** minta frt **1.60**, **B** minta frt **2.**— Sárgaszőrü **Double-Fiakerpokróczok** többszinü galanddal legfinomabb minta 2 méter hosszu $1\frac{1}{2}$ méter széles frt **3.50** drbként. Szállitás j tállás és utánvét mellett.

Egyedüli megrendelő hely

RUNDBAKIN M.

Bécs, II. ker. Grosse Pfarrgasse 25.

Mellbetegség,

ugymint köhögés a *légzőszervek* mindennemü hurutos betegségénél, nemkülönben a *torok, tüdő,* továbbá *lélegzetnehézségek, keskenymellüség, asthma, elnyálkásodás, lökhurut, fojtóköh, rekedtség, csiklandozás a torokban* — fejlődő *tuberculosis* a leggyorsabban és legbiztosabban távolittatnak el a már évek óta legjobb hirnévnek örvendő, orvosi előirás szerint készitett és orvosok által ajánlott: Szt.-György teával, 1 csomag 50 kr. és a hozzá tartozó szent-György hurut-por 1 doboz 50 kr, pontos orvosi használati utasitással együtt. Kevesebb mint két csomag nem küldetik szét.

Eredmény pár nappal a használat után észlelhető.

Csomagolás és szállitó levélért 20 krral több fizetendő. A pénz előleges beküldése (postautalványon) megkivántatik Megrendelések csak egyenesen a *szt.-György gyógyszertárból Bécs V/2. Wimmer-gasse 33.*

Kérem a hirdetést kivágni és eltenni.

Csokoládé, cacao, bonbonok,

legjobb és legtisztább minőségben

Fiumei Cacao- és Csokoládé-Gyár (RT.)

Kapható minden jobb füszer- és csemege-üzletben

Százezrei a családoknak iszszák előszeretettel naponta a

Kathreiner-féle Kneipp-malátakávét.

Mentes a babkávénak egészségre ártalmas alkatrészeitől. Egyedül a Kathreiner-féle malátakávé az, mely annak illatát és kedvelt izét magában foglalja. A Kathreiner-féle malátakávé étvágygerjesztő, könnyen emészthető, évek során át felnőttek és gyermekekre nézve egyaránt hasznosnak bizonyult. Legkitünőbb pótléka a babkávénak, valamint ajánlásra legmeltóbb vegyüléke is annak. Tekintettel az egészségre és takarékosságra, a valódi »Kathreiner«-nek többé egy háztartásból sem szabad hiányoznia.

Óvás az értéktelen utánzatoktól.

1—12—1

„Csokonai" nyomda és kiadó r.-t. nyomása. 1897.